

NATURA ȘI OMUL

Anul II • Nr.3 • februarie 2001 • 8 pagini • Publicație editată de Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova

*M-am întâlnit cu Iarna la Predeal...
Era-mbrăcată ca și-acum un an,
Cu aceeași albă rochie de bal,
Păstrată vara sus, pe Caraiman...*

(Ion Minulescu)

MUZEUL OMULUI - PLOIEȘTI -

Expoziții temporare:

- ICOANE PE STICLĂ
Daniela Mihai
- ARTĂ TRADIȚIONALĂ
Mara Toacă

☞☞ FARMACIA VERDE ☞☞

Cătina

Cunoscută și sub numele de cătina albă sau cătina de râu, această specie este un arbust alburiu, foarte ramificat și spinos, care crește începând din nisipurile și

pietrișurile litorale până în regiunile muntoase, alcătuind uneori crânguri și tufișuri destul de întinse.

urmare în pagina 2

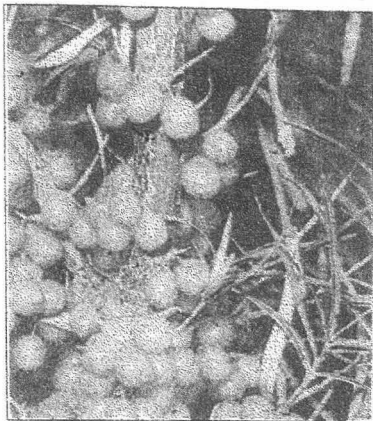

FARMACIA VERDE

continuare din pagina 1

Cătina

(*Hippophaë rhamnoides L.*)

Se întrebunțază numai fructele mature, atât în stare proaspătă, cât și uscată. Se recoltează imediat după coacere, până la lăsarea primului ger.

Fructele, drupe false portocalii, sunt bogate în vitamine ca B1, B2, C, PP, carotinoide, acid folic,

motiv pentru care este un excelent tonifiant general. Fructele de cătină reprezintă cea mai valoroasă polivitamină naturală.

Se poate utiliza sub formă de infuzie 2-3% folosind 2-3 ceaiuri pe zi în hipo și avitaminoze, în anemie și convalescență. Se pot folosi sub formă de sucuri (fructe proaspete stoarse), siropuri, marmeladă etc.

Ceaiul de cătină calmează setea în caz de stări febrile. Este folosit în infecțiile gripale și răceli.

Cătina o întâlnim într-o multitudine de amestecuri de plante ce vizează îmbunătățirea stării de sănătate în convalescență și în imunitatea scăzută.

Seara, se pune o linguriță de fructe de cătină în 200 ml de apă rece. Se strecoară dimineața și poate fi consumată, pe stomacul gol, ca o băutură reconfortantă, în orice anotimp.

Viorica RUSU

Horoscop floral

Roinița

Melissa officinalis
(20.01-18.02)

Correspunde zodiei Vărsător. Dacă roinița este ocrotitoare ta, ai un trup agil și un suflet neliniștit.

Înveți mereu, ești original și inventiv.

Ai o fire independentă, deși pentru tine contează foarte mult părerea celorlalți. Nu poți fi mituit, iar ca prieten ești sincer și darnic.

Uneori ești cu capul în nori, dar nimeni nu te condamnă pentru asta. Sensibilitatea ta, uneori prea mare, face să fii mai predispus la stres decât alții.

Când ești cu nervii la pământ, un ceai de roinița te va liniști.

Poți cultiva roinița în ghivece sau în curte. Mai ales că, în afara proprietăților curative, are și calități culinare.

Plante pentru sănătate...

Boli de ficat și ale veziculei biliare

Tintaura (*Centaureum erythraea*) - 10g;
Semințe de chimen (*Carum carvi*) - 15g;
Frunze de roiniță (*Melissa officinalis*) - 15g;
Frunze de mentă bună (*Mentha piperita*) - 20g;
Cimbrișor (*Thymus serpyllum*) - 20g;
Muguri de ienupăr - 20g.

Peste o linguriță de amestec se toarnă o cană de apă clocotită, se lasă 5 minute și se strecoară. Se beau zilnic 1-2 cești cu ceai cald.

... și gătite în bucate

Sufleu de legume

1/2kg cartofi, 1/2kg morcovi, 1 borcan mic de conopidă conservată în apă și unul cu fasole verde, o țelină, 100ml ulei, 50g făină, 3 ouă, 1/2l lapte, 200g smântână.

Curățați cartofii, morcovii și țelina, tocați totul mărunt și puneți să fiarbă bine. Din făină, lapte și ulei pregătiți un sos alb. Combinați legumele fierte cu cele din conserve, omogenizați foarte bine, puneți totul într-un vas uns cu ulei, turnați deasupra ouăle bătute și dați la cuptor să fiarbă pe baie de aburi. Serviți sufleul cald, ornat cu smântână.

Galeria oamenilor de știință

Victor BABEȘ (1854-1926)

Anatomopatolog și bacteriolog român. Membru al Academiei Române, profesor universitar la București. Promotor al

concepției patomorfologiei procesului infecțios. Precursor în domeniul seroterapiei și unul dintre primii cercetători care au remarcat fenomenul de variabilitate microbiană. A pus în evidență în citoplasma unor bacterii anumite formații corpusculare importante pentru diferențierea unor germeni. A descoperit și a descris peste 50 de germeni patogeni. A precizat etiologia hemoglobinuriei boilor și a cărceagului oilor. A perfecționat tehnica pasteuriană de tratament al turbării. A descoperit un fenomen pe care se întemeiază antibioterapia. Împreună cu A.V. Cornil a publicat, în 1885, primul tratat sistematic de microbiologie din lume.

Robert KOCH (1843-1910)

Bacteriolog german. Profesor universitar la Berlin.

Unul dintre întemeietorii bacteriologiei moderne.

A introdus în bacteriologie tehnica mediilor solide și colorației bacteriilor și a dezvoltat metodele de dezinfecție.

A arătat rolul sporilor microbieni ca formă de rezistență a microorganismelor.

A izolat și a obținut pentru prima oară o cultură pură a bacilului antraxului, a descoperit vibrionul holerei și bacilul tuberculozei (bacilul K) și a preparat din el tuberculina.

A efectuat studii asupra unor boli tropicale (boala somnului, tripanozomiazele).

Premiul Nobel pentru fiziologie și medicină (1905).

OMUL

și

PEȘTERA

Legendele Romei

Romanii au folosit deseori peșterile pe timp de război.

Tribunul Marius, după Victoria de la Aix din anul 102 î.e.n. asupra teutonilor, a aruncat 500 de prizonieri în avenul numit astăzi Garagai-de-St.Pierre, iar generalul Crasus a astupat, din ordinul lui Cezar, în anul 56 î.e.n., gura peșterilor în care se retrăseseră acvitanii.

O întâmplare asemănătoare a avut loc și pe teritoriul țării noastre.

În anul 28 î.e.n., guvernatorul Macedoniei, M.Crasus, întreprinde o expediție de pedepsire a bastarnilor - populație ce trăia prin părțile de nord ale Dobrogei.

Fiind înfrânt, regele bastarnilor,

Dapix, se sinucide, iar populația se refugiază într-una din peșterile din valea Casimcea din Dobrogea.

Crudul guvernator dădu ordin să se zidească gura peșterii în care fugarii pieriră până la ultimul.

Peștera cu pricina nu a fost descoperită însă nici până astăzi.

Ca și la greci, la romani peșterile aveau un rol magic.

Astfel, se zice că în timpul Lemuralelor, un fel de sărbători închinată morților, dacă cineva se ducea la gura peșterilor sau a avenelor și pronunța formula magică "mundus subterraneus patet" ("lume subterană deschide-te"), umbrele morților ieșeau și rămâneau printre cei vii timp de nouă zile.

Într-o altă legendă se pomenește că

în anul 365 î.e.n., la Roma, s-a deschis brusc, în plin Forum, un aven în adânc, care nu a putut fi umplut cu nici un chip.

Fiind consultat un oracol, acesta a spus că avenul nu se va închide decât atunci când înăuntru va fi aruncat tot ce are Roma mai de preț. Viteazul Marcus Curtius strigă atunci: "nimic nu are Roma mai de preț decât arme și vitejie" și, îmbrăcat cu cele mai frumoase zale, încălecat pe cel mai bun cal, s-a aruncat în abis, care, zice-se, că s-a și închis imediat.

Nu putem să nu-i amintim aici și pe cei doi fondatori legendari ai Romei, frații Romulus și Remus, care au fost crescuți de mama lor adoptivă, lupoaica, tot într-o peșteră.

R.M.

Plante indicatoare

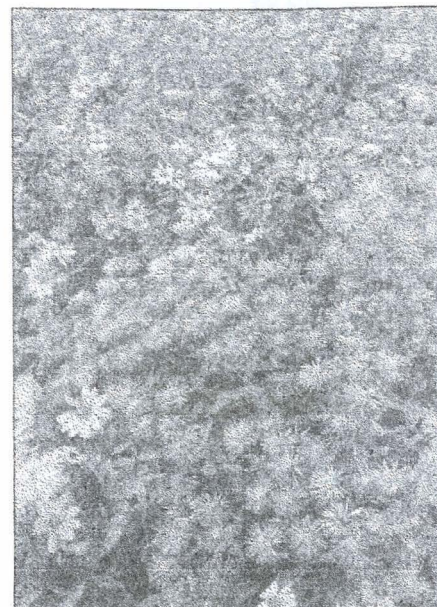
de vegetație. Cu toate acestea, tot cuprul poate favoriza creșterea unor specii de mușchi, a Caryophyllaceelor sau a macilor, fapt care a dus la descoperirea lui în unele regiuni din Rusia și Suedia. Datorită unor zone lipsite de vegetație, s-a descoperit existența platinei în Munții Urali, iar zăcăminte bogate de crom din SUA au ieșit la iveală încă din 1818. Unele plante - "metalofite"-

trăiesc numai în soluri conținând zăcăminte metalifere; apariția lor în anumite regiuni este un indiciu precis în acest sens.

"Flora zincului" este reprezentată de genurile Caryophyllaceae, Brassicaceae și Primulaceae, care cuprind plante precum garoafa, varza și respectiv ciuboșica-cucului.

Seleniul și uraniul se ascund în regiunile cu specii ale genului *Astragalus* (de exemplu coșacii), care a

nihel, iar aurul este indicat de prezența pinului Douglas (*Pinus douglas*).

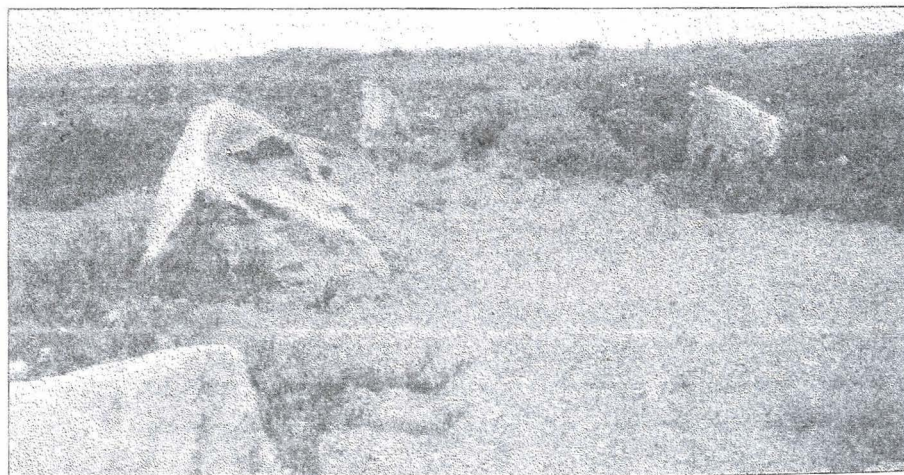
Chiar și coloritul florilor și talia plantelor indică adesea bogățiile minerale ale subsolului. Anemonele, care în mod natural au o splendidă culoare albastru-violet, devin albe când substratul conține nichel.

Pălcurile de mesteceni care apar printre conifere indică frecvent prezența cărbunelui, iar zincul își trădează prezența prin frunzele galbene, chiar vara, ale unor plante care în mod normal au frunze verzi. Și apa potabilă, atât de necesară, poate fi detectată după existența lemnului dulce (*Glycyrrhiza glabra*).

Acestea sunt numai câteva exemple semnificative din multitudinea plantelor indicatoare. Deseori, uităm să ținem seama de limbajul naturii, care ne vorbește despre secretele ei.

Corina IORDAN

Trădând secretele solului, plantele sunt și ele un indiciu al uriașelor zăcăminte ascunse în adâncurile Terrei. Pentru procesele lor biologice, plantele au nevoie de importante cantități de azot, potasiu, calciu, magneziu, sulf și alte elemente. Regiunile în care aceste substanțe nu se găsesc în sol sau cele în care dozele depășesc anumite concentrații sunt complet lipsite de vegetație, toxinele produse distrugând orice plantă. Astfel, cuprul, în concen-

trații mari, duce la dispariția plantelor lemnoase, iar în zonele tropicale, un conținut de 10% Cu în sol este "suficient" pentru a provoca o "pată" lipsită

contribuit astfel la descoperirea unor importante zăcăminte în S.U.A. și Peru.

Feriga *Asplenium adulterinum* este un indiciu sigur al zăcămintelor de

• S.O.S. NATURA • S.O.S. NATURA • S.O.S. NATURA •

Monumentele naturii sau elementele naturale marcante sunt entități naturale de importanță națională, reprezentate prin specii de plante și animale rare amenințate cu dispariția, arbori seculari, formațiuni geologice, geomorfologice și paleontologice cu valoare estetică, științifică și cultural-educativă. Monumentele naturii ocupă suprafețe mici și foarte mici, uneori de numai câțiva metri pătrați.

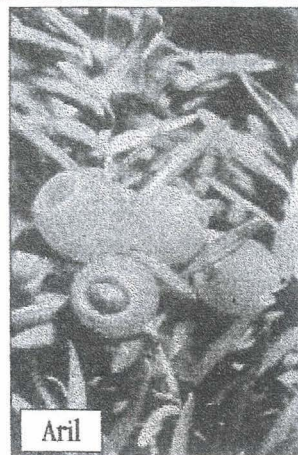
TISA (*Taxus baccata*)

Tisa este un arbore cu frunze aciculare, dispuse pe ramuri ca și la brad. E o plantă toxică, deoarece toate părțile sale conțin un alcaloid taxină cu acțiune analgezică și narcotică și glucozidul taxicatină cu acțiune cardiacă.

Singura parte a plantei care nu e toxică este arilul, o formațiune căr-

noasă de culoare roșie, care se dezvoltă la baza seminței și o acoperă incomplet. Organele arborelui sunt lipsite de canale secretoare de rășină.

Având un lemn tare, roșiatic, foarte căutat pentru sculptură și tâmplărie fină, tisa a devenit tot mai rară în țara noastră și de aceea a fost

Aril

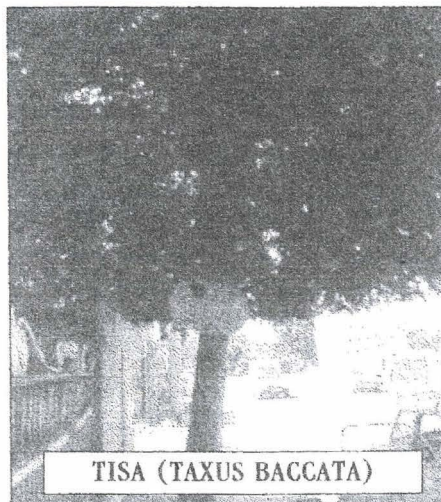
pusă sub protecția legii, fiind declarată monument al naturii.

Daniela URSU

Arborii ocrotiți ai Ploieștiului

Pe teritoriul orașului Ploiești se află numeroase obiective naturale cu regim de protecție, conform legilor în vigoare. Nu se admite distrugerea lor sub nici o formă (poluare, tăiere, construcții în imediata apropiere etc.)

Vă propunem un itinerar ce durează la pas normal 40 de minute, la cei mai importanți arbori ocrotiți ai orașului nostru.

TISA (TAXUS BACCATA)

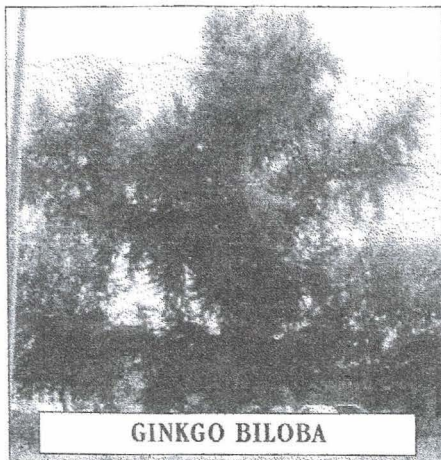
1. TISA (TAXUS BACCATA) - 2 exemplare. Str. Văleni nr.3 (Curtea Catedralei Sf.Ioan)
2. TISA (TAXUS BACCATA) - 2 exemplare. Str. Vlad Țepeș nr.19
3. PĂR SECULAR (PIRUS SATIVA) - Str. Kutuzov nr.5
4. TEIUL LUI CARAGIALE (TILIA TOMENTOSA) - 1 exemplar. B-dul Independenței

nr.6 (Curtea Bisericii Sf. Gheorghe Nou)

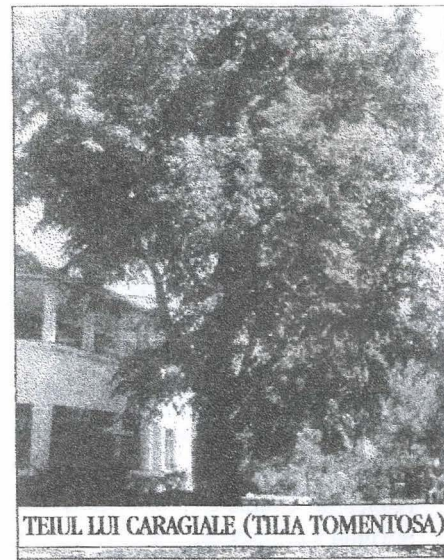
5. GINKGO BILOBA - 1 exemplar. B-dul Independenței nr.21 (Curtea Petrom)

6. ARBORE MAMUT (SEQUOIA GIGANTEA) - 1 exemplar. Str. N. Bălcescu nr.15 (Curtea Muzeului „Paul Constantinescu”)

Viorica RUSU

GINKGO BILOBA

TEIUL LUI CARAGIALE (TILIA TOMENTOSA)

Restaurarea monumentelor istorice

- o prioritate în preocupările specialiștilor muzeului -

În cadrul Laboratorului de cercetare chimică, biologică și mineralogică pentru patrimoniu din cadrul Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova se realizează o gamă largă de analize specifice și necesare în vederea restaurării de monumente.

În acest sens, se efectuează:

-investigații pentru pictura murală: (analize stratigrafice ale stratului pictural cu fotografiere pe microscop, analize chimice și fizice pentru determinarea compoziției pigmentilor și lianților, analize ale compoziției stratului suport);

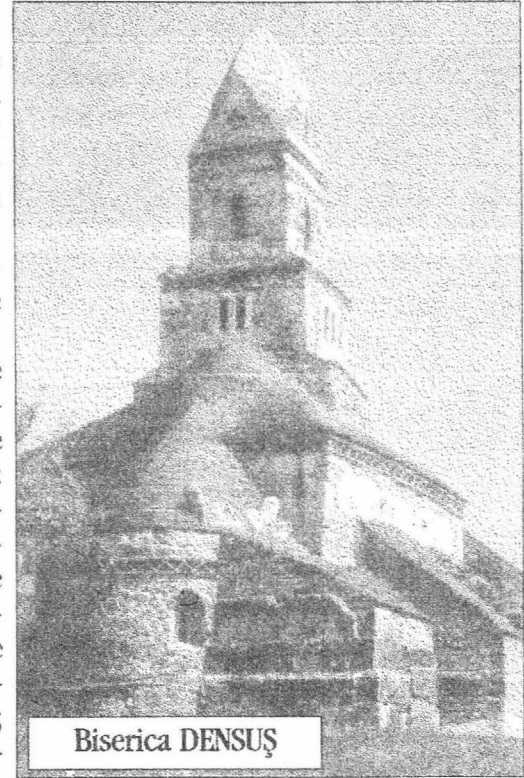
-investigații pentru mortare vechi: ana-

nulometriei agregatului, determinarea conținutului de carbonat de calciu din liant, determinarea conținutului de oxid de calciu și oxid de magneziu din liant, determinarea sărurilor provenite din alterări chimice și fizice);

-investigații pentru lemn: determinarea factorilor de biodegradare și tratamente de stopare;

-determinări ale factorilor de deteriorare ce afectează monumentele istorice și tratamente de stopare a proceselor de alterare: umiditate - măsurători și decelarea mecanismelor de producere; eflorescențe săruri - analize chimice pentru determinarea naturii lor, decelarea cauzelor de producere, tratamente pentru eliminarea sărurilor din substrat; biodeteriorare - determinări: bacterii, alge, licheni, ciuperci, tratamente de biocidare, determinări de insecte xilofage, tratamente de combatere a atacului de insecte.

Dotarea laboratorului și profesionalismul specialiștilor, împlinite de implicarea conducerii muzeului, au condus la obținerea de contracte în vederea restaurării unor monumente de primă importanță, atât din județ cât și din țară, precum: biserica veche a Mănăstirii Sinaia, liceul I.L.Caragiale, biserica fostei Mănăstiri Apostolache, Casa cu grifoni - Câmpina, biserica din satul Stâlpu - jud. Buzău, biserica "Sf. Nicolae Tabaci" - Vălenii de Munte, biserica fostei Mănăstiri Negoiești Șoldanu - jud. Călărași, Palatul Navigației - Galați, Halele Centrale - Ploiești, Biserica

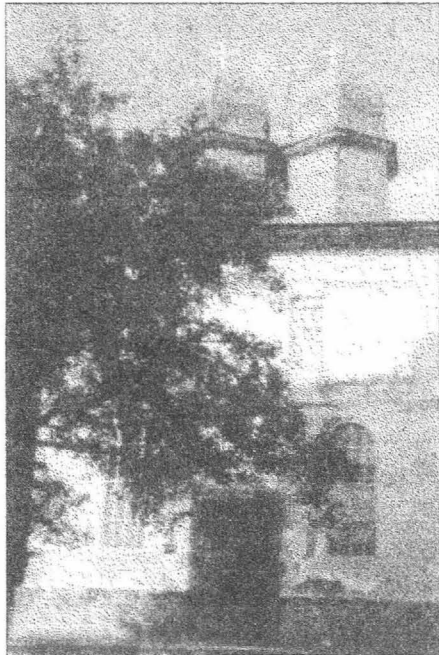
Biserica DENSUȘ

Densuș - jud. Hunedoara, Complexul Muzeal "Constantin Brâncuși" Târgu-Jiu, ș.a.

În afara analizelor și determinărilor propriu-zise, fiecare lucrare a fost însoțită de o documentare serioasă din punct de vedere istoric, al arhitecturii, al tehnicilor de construcție, al tehnicii de pictură, realizându-se o bază de date și importante studii de cercetare.

În revista muzeului vom prezenta, pentru un public mai larg, istoricul și chiar legenda unora dintre aceste monumente deosebit de valoroase, a căror restaurare ne preocupă atât ca specialiști, cât și ca buni români, păstrători ai tradiției și credinței strămoșești.

Daniela BOARU

Apostolache - Biserica "Adormirea Maicii Domnului"

lize fizice și chimice pentru determinarea compoziției mortarului și reconstituirea rețetei de preparare, determinarea raportului liant/agregat, determinarea gra-

MUZEUL JUDEȚEAN DE ȘTIINȚELE NATURII PRAHOVA

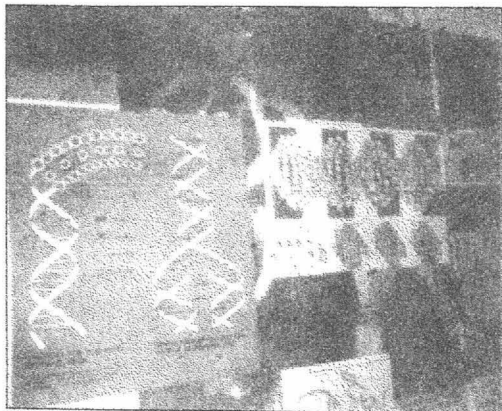
- se prezintă -

MUZEUL OMULUI - PLOIEȘTI - (III)

Muzeul Omului din Ploiești reunește cele mai importante aspecte ale biologiei umane: antropogeneză-antropologie, rase umane și subrasele populației românești, anatomie și fiziologie, genetică, ecologie, demografie, ocrotirea naturii, ecosisteme antropice din România. Puteți afla aceste informații vizitând expozițiile permanente și temporare, sau participând la simpozioane și cursuri. Muzeul poate fi vizitat zilnic între orele 9.00-17.00, în afara zilei de luni. Sâmbăta și duminica, programul este de la 9.00 la 13.00.

GENETICA

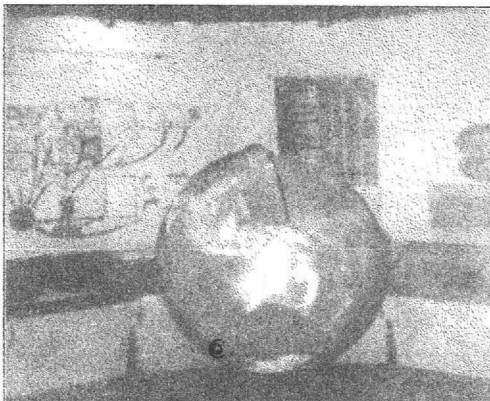
Sala de genetică face cunoscute publicului, într-un limbaj accesibil și atrăgător, principalele noțiuni de genetică umană, prin prezentarea structurii ADN, copierea informației genetice, tipurile de ARN, structura

cromozomului, cariotipul uman, modificările cromozomiale somatice și sexuale, survenite datorită factorilor fizico-chimici și biologici.

RELAȚIA OM-NATURĂ

Aspectul relațiilor om-natură, esențial în desfășurarea proceselor vitale ale ambelor sisteme, este amplu prezentat în cadrul muzeului.

Organismul uman, privit ca sistem individual, este redat în ipostaza adaptării la factorii biotici și abiotici ai mediului. Sunt prezentate în imagini principalele zone de vegetație ale Terrei, precum și principalele relații existente între sursele de energie ale biosferei și om, corelându-se cu evoluția demografică. (va urma)

Emilia IANCU, Director al Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova

Editura BIOEDIT

Execută, la comandă:

- pliante;
- cataloage;
- cărți de vizită;
- imprimate fără regim special;
- foi cu antet;
- calendare;
- broșuri;
- diplome etc.

Lucrările pot fi executate în una, două, trei sau patru culori.

La cerere, se pot executa și alte lucrări de tipărire conform doleanțelor clientului.

Apelând la serviciile instituției noastre, economisiți cca 22% din prețul comenzii:

NU SE APLICĂ T.V.A.!

Grădina - un colț de Rai

Oamenii au fost mereu dornici să aibă pe Pământ un colț de Rai. Grădina este o imagine a sufletului, un tainic vis devenit realitate prin lucrarea mâinilor și a naturii. Ca și trupul, sufletul nostru se hrănește cu roadele ei.

Priviți o floare: ea vorbește prin culorile, forma și parfumul ei, astfel încât starea noastră interioară se transformă, o pace se așterne peste suflet; se deschide și el ca o floare, pentru a oferi iubirea sa. (R.M.)

ASIRIA ȘI MESOPOTAMIA

Grădinile din Asiria și Mesopotamia sunt cunoscute de peste cinci mii de ani, primele informații datând din mileniul I î.H.

Aceste grădini aveau formă de piramidă tronconică realizată din terase succesive, în descresștere ca suprafață, ce purtau numele de zigate.

Fluviile Tigru și Eufrat au facilitat crearea unor rețele de canale de irigație, iar grădinarii sumerieni, prin tehnicile horticole adoptate, au transformat stepa asiatică "Eden" în adevărate paradisuri terestre.

Grădinile suspendate din Babilon, una din cele șapte minuni ale lumii, au fost

construite de către Nabucodonosor al II-lea pentru soția sa Amytis, dar i s-au atribuit greșit reginei Semiramis (sec. IX î.H.).

Aceste celebre grădini erau formate din mai multe etaje (terase), de aproximativ 22m înălțime.

Ca dimensiuni, prima terasă avea 45x40m, a doua 40x30m, iar a treia și a patra fiind mai reduce.

Prima terasă, cea mai de jos, era cea sprijinită pe 14 săli boltite, cu un culoar central.

Toate terasele erau pavate cu pietre late fixate într-un strat de bitum.

Deasupra dalelor existau mai multe rânduri de cărămidă nearsă, aco-

perite cu plăci de plumb.

Pe acestea erau amplasate cărămizi sfărâmate (arse) pentru drenaj și un strat de pământ vegetal de aproximativ 2m grosime, la ultimul etaj.

Pentru udarea plantelor erau folosite trei fântâni prin care, cu ajutorul unor găleți prinse de un lanț, se aducea apa necesară de la un bazin legat printr-un canal cu fluviul Eufrat.

Vegetația ornamentală era compusă din plante precum palmieri, curmali, duzi, rodii, cătină roșie, tamarisc, smochini, jujubieri, jasmîn, trandafiri, lalele, cimbrisor, isop.

Daniela URSU

Știați că...

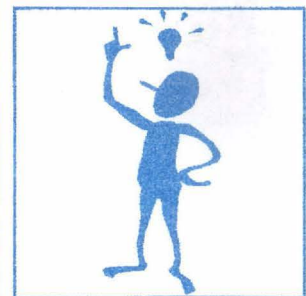
• Marea cu apa cea mai limpede este Marea Wedell din Antarctica?

Un disc de gheață din această mare apare vizibil până la o adâncime de 80m. Apa acestei mări are o claritate aproape ca a apei distilate.

• Cea mai mare pasăre din lume este inaptă de zbor?

Este vorba despre struțul african, care trăiește la sud de munții Atlas, din regiunea cursului superior al fluviilor Senegal și Niger până în Sudan și Etiopia centrală. Masculii pot atinge înălțimi de 2,74 m și greutatea aproape de 160 kg.

ERATA: Cea mai grea pasăre de pradă este condorul andin.

NATURA ȘI OMUL

Publicație editată de MUZEUL JUDEȚEAN DE ȘTIINȚELE NATURII PRAHOVA

Apare sub îngrijirea unui colectiv de specialiști coordonat de

Emilia IANCU,

Director al Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova

Redactor șef:
Roxana MANOLACHE
Adresa redacției:

Str. Sbt. Erou Călin Cătălin nr. 1 -
Palatul Culturii - Ploiești, 2000,
jud. Prahova

Tel.: 044-123719; Fax: 111970

Tipărit la
EDITURA BIOEDIT
a Muzeului Județean de
Științele Naturii Prahova

